

El butlletí del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Estiu 2011

El centre estrena nova web

Les publicacions del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Cicle de sortides "Conèixer el Pla de l'Estany"

Sumari

Editorial	2
Temes relacionats amb la junta, reunions,...	3
Què fem: Les publicacions del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles	5
Notícies i activitats	7
Properes activitats	10

Núm. 3 - Estiu 2011

Edita

Centre d'Estudis
Comarcals de Banyoles

Direcció

Jeroni Moner

Redacció

Joan Anton Abellan
Correcció lingüística
Dolors Torrent

Disseny i impressió
Lith Gràfiques, SL

Tiratge

500 exemplars

Dipòsit Legal
GI.967-2010

Editorial

En aquests moments de crisi, quan les institucions públiques tenen altres prioritats, quan entitats com la nostra han de fer front a retallades en les subvencions, quan la gent revisa amb lupa quines son aquelles despeses que es poden estalviar, és quan les juntes directives de totes les entitats s'han d'esprémer el cervell per suplir les mancances econòmiques amb imaginació per tal de poder continuar oferint els serveis que en justifiquen l'existència.

I nosaltres no ens en lliurem, d'aquesta realitat. Per això fa poc més d'un any vam iniciar la publicació d'un butlletí periòdic que servís per enfortir la relació amb els nostres socis. Ara teniu a les mans el número 3, on se us informa de tot allò que creiem que pot ser del vostre interès: notes d'història, publicacions, activitats que hem dut a terme darrerament, properes activitats previstes, etc.

A més, i pujant al tren de les noves tecnologies, ens satisfà poder informar-vos que el Centre és present a Internet amb una pàgina web amb cara i ulls. Una pàgina web que volem viva i dinàmica, que serveixi per trobar-hi informació sobre les activitats que hem de dur a terme, les notícies de caire cultural que puguin interessar als nostres socis, la memòria històrica i els projectes del nostre Centre. Qui som? Què hem fet? Una pàgina web que, en definitiva, sigui un lloc de trobada de totes les persones interessades, tant socis com no socis, perquè les nostres activitats estan obertes a tothom. Tot i que evidentment, algunes beneficien només als associats, com assistir, de manera gratuïta, als Col·loquis de tardor; rebre totes les publicacions que edita el Centre, etc.

Per poder dur a terme els nostres projectes i compensar les retallades en les subvencions, hem de créixer, hem d'augmentar el nombre de socis. És per això que fem una crida a totes les persones sensibles a la potenciació i promoció de la cultura de la nostra comarca, i a la preservació del nostre patrimoni cultural i disposades a ajudar tant a la investigació i recerca com a la difusió d'aquests coneixements. Fem una crida a totes aquestes persones perquè es facin socis del Centre d'Estudis. I també a tots els nostres socis perquè facin arribar aquesta crida a tots els amics i coneguts que puguin respondre-hi positivament.

Ser soci del centre és una tasca meritòria i positiva, que continua un camí iniciat ja fa més de seixanta anys per uns banyolins benemèrits i que necessita l'ajuda i la col·laboració de tothom que tingui sensibilitat per aquestes qüestions.

Temes relacionats amb la junta, reunions,...

Assemblea Anual de Socis

El diumenge 30 de gener, a la sala Corominas de la Pia Almoina, a les 12 del migdia i en presència del president de l'entitat, es va dur a terme l'Assemblea General Ordinària de Socis.

En primer lloc, es va donar pas a la lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea de l'any anterior, a la qual van seguir diversos comentaris del President sobre alguns dels punts que s'hi reflectien, entre ells, la possibilitat d'obtenir una nova seu per al Centre d'Estudis, el retorn de l'Arqueta de Sant Martírià i l'estat de Can Sisó de Guèmol.

A continuació, es va fer un repàs a les activitats dutes a terme durant l'any 2010, així com al balanç econòmic del mateix any per passar, a continuació, a parlar dels diferents projectes previstos per a l'any 2011: la renovació de la plana web, el proper Col·loqui de tardor, que tractarà sobre els peixos de l'estany, la publicació del Quadern sobre el llop, així com el llibre *Llegendes i Paisatges*, fruit del Col·loqui de tardor 2009.

Per la seva banda, la tesorera va llegir detalladament el pressupost per a l'any 2011, que fou aprovat pels assistents. I ja per acabar, en l'apartat de "Precs i preguntes", cal destacar la proposta del soci Joan Vilardell de demanar oficialment al Bisbat de Girona, i a l'Ajuntament de la ciutat, que l'Arqueta de Sant Martírià, pugui ser visitada pel públic interessat. També, les que va fer el soci Josep Callis: una, referida a la creació d'una comissió especial pel tema de captació de nous socis. Una altra, en relació als símbols franquistes de la comarca, que s'han tret dels llocs d'origen i que ell creu que haurien de formar part de la nostra història, en lloc d'emmagatzemar-se i una darrera, en la qual exposava que caldria trobar una fórmula per conservar la casa Can Sisó de Guèmol, que s'està degradant molt ràpidament.

En acabar aquesta assemblea, es va passar a l'acte de presentació del Quadern n. 28 del Centre d'Estudis, *La recuperació del burro català. Aspectes culturals i biològics*, a càrrec dels tres seus editors, que també són autors de part del contingut: el Sr. Esteve Bosch i el Sr. Pere Comas, veterinaris, i el membre de la Junta, Sr. Julià Maroto.

Trobada de Centres d'Estudis de les Comarques Gironines

El passat dissabte 9 d'abril, organitzat pel Centre d'Estudis Escalencs amb la col·laboració del Patronat Francesc Eiximenis, va tenir lloc al municipi de l'Escala, la XVI Trobada de Centres d'Estudis Locals i Comarcals de les Terres de Girona.

La reunió va començar a les 10h del matí al Museu de l'Anxova i de la Sal. Hi participaren, en representació de la Junta del CECB, Joan Anton Abellam, Jordi Colomer i

XVI Trobada Centres (foto Pere Duran)

Julià Maroto. També hi era present el soci, i ex-membre de la Junta, Guerau Palmada, en la seva condició de guanyador d'una de les beques de l'última edició del patronat, que es presentaven aquell dia.

Després de la benvinguda, per part de les institucions locals, es van explicar els projectes de la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana i de l'Institut Ramon Muntaner, per part de Josep Santesmases i Maria Carme Jiménez, respectivament.

Seguidament es van presentar els resultats de les dues últimes beques de recerca subvencionades pel Patronat. Guerau Palmada va exposar "La força de l'aigua, el patrimoni industrial a Banyoles i la comarca del Pla de l'Estany". Per la seva part, M. Dolors Company presentà "Posada a punt d'una metodologia analítica del suro a Girona".

Després de la pausa-cafè, que també va servir per visitar l'exposició del Museu de l'Anxova i de la Sal, va tenir lloc una sessió de treball sobre el present i el futur immediat del mateix Patronat Francesc Eiximenis. Va ser un primera sessió, sens dubte profitosa però que prosseguirà properament amb sessions ja més específiques, que va començar a debatre el canvi que necessita el Patronat per tal d'adaptar-se a les exigències administratives actuals (que penalitzen l'existència de romanents) i al nou context de publicació de recerques, on s'ha de disminuir la impressió en paper, donada l'existència de les webs que contenen les mateixes publicacions de manera virtual.

Finalitzada la sessió de treball, es va procedir a la visita cultural, que també caracteritza les trobades. Així doncs, es va realitzar, partint del mateix museu, una ruta historioliterària a peu sobre l'escriptora escalenca Víctor Català (Caterina Albert) fins arribar al cementiri vell i mariner de l'Escala. Per acabar, es va anar a dinar al veïnat de Cinclaus, on després es va concloure, a l'ermita de Santa Reparada, l'esmentada ruta literària.

El Centre estrena nova web

Des de primers del mes de juliol, una nova eina és a l'abast del soci: la pàgina web. Com tota web, el problema no és dissenyar-la, sinó el seu manteniment.

Fins ara en teníem una, on podíem trobar informació dels *Col·loquis de tardor* i poca cosa més. Però conscients d'això i gràcies a la col·laboració del nostre soci David Masgrau, que n'ha fet el nou disseny, des de primers de juliol, hi ha hagut canvis i la nova web ja està activa. Vol ser un espai –des de la Junta ens ho hem proposat– que sigui dinàmic, on pugueu trobar la informació que necessiteu.

En la pàgina d'**Inici**, trobareu un bloc de Notícies breus, on us informarem de tot allò que pot ser del vostre interès com a socis que sou d'un Centre d'Estudis, tant sigui de les activitats que anem fent nosaltres, com de les que fan altres associacions.

En l'apartat **Qui som**, el més institucional, podreu consultar la Història del Centre, qui conforma l'actual Junta, quins són els Estatuts pels quals ens regim, i fins i tot, la informació necessària perquè pugueu assistir a l'Assemblea anual de socis, degudament informats.

En l'apartat **Activitats**, trobareu informació de les Properes Activitats que tenim previst dur a terme, com ara sortides o conferències. També trobareu informació sobre els Concursos de Fotografia, els Col·loquis de Tardor i les Beques Palmada de recerca.

Un altre bloc el conformen les diferents publicacions que ha dut a terme el Centre des de la seva fundació. Així, hi trobareu un repàs de tots els Quaderns i Monografies que s'han editat i també del Diplomatari i Publicacions varies, sense oblidar-nos de la més novella de totes, el Butlletí.

Per últim i com és de rigor, un enllaç per **Fer-te soci**, un altre de **Contacte** i un darrer, amb **Links** d'interès.

Esperem que aquesta nova eina sigui del gust de tots vosaltres i que, en breu, la puguem considerar com una pàgina a tenir present de cares a configurar el calendari de cadascú.

Què fem: Les publicacions del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles.

Des de la seva fundació, una de les prioritats del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles ha estat la de poder apropar, en forma de publicació, tot allò que els seus investigadors han anat aportant al coneixement de Banyoles i de la comarca. D'aquesta manera, ja sigui en format de llibre, de quaderns, de monografies o de butlletins, s'ha pogut conformar una biblioteca que sobrepassa la seixantena de publicacions.

Quaderns: el mes de març de l'any 1948 veien la llum els primers *Cuadernos* del CECB dels quals, fins avui, se n'han editat 28 números. Era aquesta una publicació en format d'annals, on els escriptors i investigadors de l'època, –que, en la majoria de vegades, formaven part de les diferents seccions que conformaven el centre: prehistòria, etnologia, edat mitjana, hidrogeologia, etc.– apropaven, al públic en general, les seves investigacions sobre la comarca. Si bé els primers estaven escrits en castellà per imposició del règim d'aquells anys, a partir del 1980, ja adoptà el nom actual de *Quaderns*, tot i mantenint el format d'annals fins al número 17 (1996), tret d'un parell d'excepcions, com foren els dos volums dedicats a Josep Maria Corominas (1985) i el dedicat a Pere Alsius (1986-1987), que es varen convertir en una mena de monografia sobre l'àmbit d'investigació dels dos homenatjats. A partir del número 17, es va produir un canvi en l'orientació d'aquests quaderns i es convertiren en temàtics, ja sigui d'un tema concret, ja sigui com a resultat de la publicació de les ponències que conformen els *Col·loquis de Tardor*.

D'aquells primers *Cuadernos*, com ja hem dit, publicats en castellà, hi ha constància d'haver-ne editat: març 1948, agost 1948, agost 1949, juny 1950, agost 1951, desembre 1952 i novembre 1956. Després, ja en català,

1979, 1980-1984, 1985 (*Homenatge al Dr. Josep Mª Corominas I i II*), 1986-1987 (*Homenatge Pere Alsius i Torrent*), 1988-89, 1990-91 i 1992-1994. Cal dir que dels *Quaderns* de 1980-84, se'n varen editar quatre separates:

- Josep Ma. Nolla, Josep Tarrús i Júlia Chinchilla, *La vil·la romana de Vilauba*.
- Dolors Terradas, *Aproximació a un exemple d'industrialització no reeixit: Banyoles 1700-1900*
- Miquel Sanz Parera, *Estudi hidrogeològic de la conca Banyoles-Garrotxa*
- Dolors Bramon, *Els jueus a Banyoles*.

I, per últim, i ja amb caire temàtic:

- *Geologia de la conca lacustre de Banyoles-Besalú. Enquadrament, materials i evolució* (1996);
- *Fargues de ferro i fargues d'aram. Història, geografia i aspectes tecnològics* (1997)
- *El mas medieval a Catalunya* (1998)
- *Els temples i els cementiris antics i altmedievals de mas Castell de Porqueres* (1999)
- *El clima local* (1999)
- *Els goigs del Pla de l'Estany, el Collell i Rocacorba*, vol. I (2001) i II (2003)
- *Els vertebrats fòssils del Pla de l'Estany* (2002)
- *Rondalles* (2005)
- *Resistència al franquisme i educació no formal* (2007)
- *Art gòtic dels segles XIII i XIV al Pla de l'Estany* (2008)
- *La recuperació del burro català. Aspectes culturals i biològics* (2010)

Monografies i coedicions: dèiem que el format d'annals es mantingué durant força anys, però per tal de cobrir les necessitats d'un altre tipus de publicació,

que per la seva extensió no tenia cabuda dins del format d'annals, a partir de 1972 es publicaren un seguit de monografies, i coedicions, que abraçaven un gran nombre de temàtiques:

- Erudino Sanz. *Porqueres. Descripció de la cuenca del lago de Banyoles*, 1972.
- Joan Vilardell. *La comarca de Banyoles i la divisió territorial de Catalunya*, 1977.
- Josep Tarrús. *La cova de Mariver. Estudi tipològic dels seus materials Epicardial, Montboló i Bronze*, 1979.
- Ramon Julià. *La conca lacustre de Banyoles-Besalú*, 1980.
- Lluís G. Constans. *Rondalles*, 1981.
- Josep M. Massip. *Els mamífers. Banyoles. Fauna comarcal*, 1983.
- *Primeres jornades sobre l'estany de Banyoles. Ponències i comunicacions*. Coedició amb la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Banyoles, 1986.
- *Entremès del Ball dels Ermitans*, 1991.
- *Els Mateu. Cent anys de Fotografia de Banyoles*, Coedició amb l'Ajuntament de Banyoles, 1996.
- Francesc X. Butinyà. *La venjança del Martre (Peça de Sant Martirià)*, 1996. Edició crítica a càrrec de Júlia Butinyà.
- Pere Castanyer i Joaquim Tremoleda. *La vil·la romana de Vilauba, Un exemple de l'ocupació i explotació romana del territori a la comarca del Pla de l'Estany*, 1999. Coedició amb els Ajuntaments de Banyoles, Camós i Porqueres i el Museu d'Arqueologia de Catalunya.
- *La Carta Municipal de Banyoles, 1303. Edició commemorativa del 700 aniversari*, 2003.
- *Història i memòria: el franquisme i els seus efectes als Països Catalans*, 2007. Coedició amb les Publicacions de la Universitat de València.
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Banyoles*, 2008. Coedició amb l'Institut d'Estudis Catalans, l'Ajuntament de Banyoles i el Consell Comarcal del Pla de l'Estany.

- Lluís G. Constans. *La Serpent dels Casalots i altres llegendes*, 2009.

Diplomatari: entre els anys 1985 i 1993 veié la llum aquesta col·lecció de sis volums, que recollia bona part de la recerca que Mossèn Lluís G. Constans va fer sobre documents relacionats principalment amb Banyoles. És una obra de gran valor documental, ja que aplega més de 2000 diplomes, datats entre l'any 822 i el 1939.

Altres: sota aquest paràgraf hem agrupat tot un seguit de publicacions que s'han editat al llarg d'aquests anys però que no entrarien dins de cap de les categories anteriors:

- *Juegos Florales de Bañolas*, 1948.
- *Arca de Sant Martirià. Monestir de Banyoles*, 1980.
- *La Concòrdia sobre les aigües de l'Estany*, 1985. Coedició amb l'Ajuntament de Banyoles.
- *La Majestat Romànica*. Donació del Rotary Club de Banyoles 1985-1995, 1995
- Verdaguer, Jacint. *A mos amics de Banyoles*, 2002.
- Alex Guilana, Clàudia Masachs, Jofre Costa, Nina Grabuleda, Elisenda Viciano i Laia Pelachs. Il·lustracions: Núria Chacón, *Llegendes i paisatges del Pla de l'Estany*, 2010.

I per últim, ens agradaria esmentar, el *Butlletí*, una publicació periòdica, bianual i que, a partir de l'any 2010, s'envia a tots els socis. Se'ls informa de totes aquelles activitats dutes a terme des del butlletí anterior, així com les previstes, a la vegada que també s'inclou algun article de caire històric, sobre el que ha fet el Centre al llarg de la seva existència. ■

Joan Anton Abellan

XI Concurs de Fotografia de la Natura: “El cel

S'han rebut 88 fotografies per al concurs d'enguany dedicat “al cel”. 16 fotografies s'han obtingut a la comarca del Pla de l'Estany, 2 han estat presentades per una persona menor de 18 anys i 15 han estat presentades per una persona vinculada a la Universitat de Girona. Les 88 fotografies opten al primer premi i als premis especials, un d'ells destinat a la millor imatge sobre núvols. Un jurat, format per especialistes en fotografia i meteorologia i representants de les entitats

que organitzen el concurs (CECB, Limnos, Facultat de Ciències-UdG i Museu Dader/Consorti de l'Estany, amb el suport del Patronat Francesc Eiximenis/Diputació de Girona) escullen les fotografies guanyadores en cada modalitat. La inauguració de l'exposició es realitza el divendres 8 de juliol de 2011 a les sales temporals del Museu Darder-EIE. L'entrega de premis als guanyadors donarà pas a l'exposició de les fotografies guanyadores i finalistes del concurs. ■

Cicle de sortides “Conèixer el Pla de l'Estany”

En el darrer butlletí es va donar notícia de la represa de les visites guiades del Cicle «Conèixer el Pla de l'Estany». Després de les anades a Pujals dels Cavallers, als escenaris de la Guerra del Francès i a Sant Miquel de la Campmajor, la temporada s'ha completat amb quatre sortides més.

Pujals dels Pagesos: la quarta sortida (23 de gener de 2011) va consistir en una anada a Pujals dels Pagesos, poble del municipi de Cornellà del Terri, per visitar l'església romànica de Santa Maria, on destaca una majestat romànica de finals del segle XII, que va ser trobada l'any 1981 a l'interior d'un finestral tapiat a l'absis. Es va poder observar també una notable creu processional de plata del segle XVII. La visita va ser guiada pel soci Antoni Torres i Molina. Després, els assistents es van traslladar a Mas Batllori, una casa de pagès transformada en casa de colònies, per visitar un nucli zoològic, amb gripaus, granotes, tritons, sa-

lamandres, tortugues d'aigua i de terra, sargantanes, llangardaixos, dragons i serps, en una visita guiada pel responsable del centre, Josep M. Rivera.

Mas Usall: la cinquena sortida (20 de febrer de 2011) va ser al veïnat de Mas Usall del Bosc, al terme municipal de Banyoles, per veure el mas Usall, també anomenat can Farró, una masia senyorial dels segles XIII-XVI que va donar nom al veïnat, en una visita guiada per Josep M. Reyes. Després, els participants van seguir l'antic camí que utilitzaven els veïns per venir a Banyoles. Des de la privilegiada posició del ser rat del Gall, el president del Centre d'Estudis, Jeroni Moner, va explicar el creixement d'alguns dels barris més marginals de la ciutat, producte del mal desenvolupament de la planificació urbanística existent: Mas Palau (1960), Canaleta (1963) i Can Puig (1965). Arribats a Mas Palau, es van observar les restes de les arcades per on passava la conducció d'aigua de la ciutat, i

que ha donat peu al nom actual del carrer.

Parets d'Empordà: la sisena sortida (20 de març de 2011) va consistir en una anada a Parets d'Empordà, un dels dotze pobles que integren el municipi de Vilademuls. Primerament, els participants van anar fins a la riba del Fluvià, per veure una enigmàtica pedra esculpida, que la gent de Parets coneix per *la mòmia* tot i que la seva figura representa més aviat un cavaller. El soci Àngel Vergés, vocal de la Junta del Centre, va explicar les llegendes sobre l'indret i es va referir també a la importància que va tenir, en la seva època, el "Lourdes d'Empordà", impulsat pel rector de Romanyà d'Empordà, Mn. Gervasi Serrat, un capellà molt actiu que va editar durant quinze anys la revista *El Rosal florido*, que es va imprimir uns anys a Banyoles. Tornant al nucli de Parets de Dalt, es va visitar l'Espai Lleixà, on es va poder veure el taller de gravat de Daniel Lleixà, un artista que viu entre a Parets i Tonyà, a l'Alt Empordà, i una selecció de la seva obra, explicada pel mateix artista. També a Parets de Dalt es va visitar el celler Reig-Aulet, on el seu propietari, Joaquim Reig, va explicar el procés d'elaboració del vi negre, amb raïms de collita pròpia i de la denominació «Baronia de Vilademuls». La visita es va acabar a l'església parroquial de Santa Llogaia, a Parets de Baix, de finals del segle XVIII, que conserva a l'interior sepultures de

personatges de la localitat (Medinyà, Batlle, Comte...) i tres talles barroques recentment restaurades. En conjunt, doncs, va ser una sortida molt interdisciplinària.

Casa Nostra: la darrera sortida de la temporada (10 d'abril de 2011) va ser també força interdisciplinària. Primer es va visitar el taller de Joaquim Duran i Estarriola, per veure com es realitza el treball de ferrar una roda de carro, un procés artesanal que s'ha mantingut inalterable al llarg dels anys. Els assistents es van traslladar després a la finca de Casa Nostra, a Porqueres, on, de la mà de Lucía Pellejero, de la institució, van visitar el paratge i les seves instal·lacions (la Torre de l'Esperança, el monument a Santa Gemma, els edificis escolars, el monument a Magdalena Aulina...) i van poder conèixer la vida i l'obra de Magdalena Aulina, aquesta banyolina universal. Es va veure també la Torre de l'Aigua, i es van conèixer les circumstàncies de la seva construcció, el 1929. Al llarg del recorregut, es va poder observar la gran varietat d'arbres que hi ha a la finca. Finalment, es va visitar el primer nucli de cigonyes de la comarca. La cigonya blanca gairebé havia desaparegut de Catalunya com a nidificant, però actualment s'ha recuperat gràcies a diversos projectes de reintroducció, com el de Banyoles, que es va iniciar el 2006 en els terrenys cedits per Casa Nostra al Consorci de l'Estany. Aquesta part de la visita va ser guiada

per la Irenne Camós, responsable del seguiment del projecte a Pla de l'Estany.

Una bona acollida: la represa d'aquestes sortides, fruit de la col·laboració entre el Centre d'Estudis i el Centre Excursionista, ha tingut molt bona acollida. La mitjana de participants ha estat d'unes 40 persones, i en alguns casos, com a Pujals dels Cavallers, Mas Usall o Parets, es va arribar a 60. En general, les valoracions

dels assistents han estat positives. La col·laboració de l'Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany ha permès de lliurar, a cada sortida, un dossier informatiu. L'equip organitzador, integrat per Jordi Galofré, Josep M. Massip i Miquel Rustullet, ha comptat amb la col·laboració desinteressada de moltes persones, que han fet possible l'activitat. ■

Jordi Galofré

Llibres publicats pels socis del centre

En aquesta secció del butlletí volem donar notícia de la producció bibliogràfica dels socis del Centre. Són set els llibres de socis del Centre que han vist la llum a partir del mes de gener de 2011.

Quin món tan perdut! Històries d'en Xico i d'en Tonet

AUTOR: Àngel Vergés i Gifra (soci núm. 317).

IL·LUSTRACIONS: Josep Estarriola i Borrell.

EDITA: Edició de l'autor.

COL·LECCIÓ: Lletres de Travertí, núm. 1.

PÀGINES: 220.

DATA D'APARICIÓ: febrer de 2011.

Edita: Ajuntament de Banyoles.

Col·lecció: Quaderns de Banyoles, núm. 12.

Pàgines: 156.

Data d'aparició: març de 2011.

El llop i els humans. Passat i present a Catalunya

Autor: Josep M. Massip i Gibert (soci núm. 526).

Il·lustracions: Dolors Pinatella i Casadevall i Joan Quintana i Grabuleda ("Joan Magí").

Edita: Arola Edicions.

Pàgines: 300.

Data d'aparició: març de 2011.

El Cercle de Catòlics de Banyoles i Comarca. Història d'una entitat centenària (1883-2009)

AUTORS: PERE BOSCH I CUENCA (SOCI NÚM. 404)

I JOSEP GRABULEDA I SITJÀ (SOCI NÚM. 313).

PRÒLEG: MIQUEL RUSTULET I RENÉ.

EDITA: CERCLE DE CATÒLICS DE BANYOLES I COMARCA.

PÀGINES: 316.

DATA D'APARICIÓ: MARÇ DE 2011.

El clot de Melianta

Autora: M. Àngels Juanmiquel i Rovira (sòcia núm. 279).

Il·lustracions: Jaume Geli i Julbe.

Edita: Consell Comarcal del Pla de l'Estany.

Col·lecció: Contes de Llegendes. Pla de l'Estany, corresponent a Fontcoberta.

Pàgines: 17.

Data d'aparició: abril de 2011.

La ràdio a Banyoles (1952-2011)

Autor: Joan Anton Abellan Manonellas (soci núm. 390).

Pròleg: Miquel Noguer i Planas.

El pot de les enrabiades

AUTORA: M. ÀNGELS JUANMIQUEL I ROVIRA
(SÒCIA NÚM. 279).

IL·LUSTRACIONS: MÀRIAM BEN-ARAB.

EDITA: EDITORIAL BARCANOVA.

COL·LECCIÓ: SOPA DE LLIBRES, NÚM. 176. SÈRIE
TARONJA.

PÀGINES: 78.

DATA D'APARICIÓ: ABRIL DE 2011.

El teatre a Banyoles. Dels inicis fins al 2005

AUTORS: JOAN OLIVAS (SOCI NÚM. 35) I
MIQUEL TORRENT.

EDITA: AJUNTAMENT DE BANYOLES.

PÀGINES: 288.

DATA D'APARICIÓ: ABRIL DE 2010.

Per mantenir al dia aquesta secció, preguem a tots els socis que facin arribar un exemplar dels llibres que publiquin a la secretaria del Centre, o, si més no, que ens en facilitin informació, a través del correu electrònic del Centre. ■

Properes activitats

Col·loqui de tardor 2011

Enguany el Col·loqui de Tardor, organitzat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i la Universitat de Girona, estarà dedicat en la seva divuitena edició, als peixos d'aigua dolça de les comarques gironines. El títol, encara que provisional, "**Peixos de les conques del nord-est de Catalunya. Autòctons, al·lòctons?**" ja parla per si sol, i és que no només es pretén tractar de quins són els peixos que habiten els rius del nord-est de Catalunya, sinó que es posarà sobre la taula el greu problema de les introduccions de peixos. Es preveu la seva realització durant el mes de novembre. Els coordinadors de la seva organització són els catedràtics d'Ecologia, Eduard Garcia i Ramon Moreno, per part de la UdG, i el tècnic del Consorci de l'Estany, Carles Feo, per part del CECB.

Els estudis de peixos no són pas habituals a casa nostra i la poca informació que se'n té respon sobretot a dades i curiositats resultants de la pesca per a alimentació o de la pesca esportiva. Per raons òbvies, la conca lacustre de Banyoles haurà de tenir una rellevància especial dins

el col·loqui. Els últims 15 – 20 anys han estat diversos els estudis de peixos que s'han desenvolupat en terres gironines, alguns a l'Estany de Banyoles, al Terri o al riu Fluvià. El Col·loqui coincideix amb el desenvolupament del "Projecte Estany", un projecte de 4 anys de durada, gestionat pel Consorci de l'Estany de Banyoles que pretén recuperar les poblacions de peixos autòctons, tot controlant la presència d'altres espècies de peixos al·lòctons. La presència d'aquestes espècies al·lòctones a algunes valls del riu Fluvià, al riu Terri o a l'Estany posa en perill les espècies de peixos autòctones, com el barb, la bagra o l'anguila, i altres animals aquàtics. La història d'introduccions a l'Estany de Banyoles està molt ben documentada i ha provocat extincions greus com la de l'espínol o sorelló, un petit peix molt bonic que vivia fa anys a l'estany.

Dos altres temes de polèmica que caldrà afrontar són el de la contaminació dels rius i el de la gestió de la pesca, terreny en el qual el consens entre les associacions de pesca esportiva i les administracions no sempre és fàcil.

Tampoc passarem per alt la possibilitat de parlar dels aspectes socials o històrics relacionats amb la pesca a casa nostra i que permetran dibuixar anècdotes i aclarir coneixements sobre el món dels peixos. Com en altres edicions, es preveu elaborar una publicació en format de Quadern monogràfic amb els continguts del col·loqui.

Properes publicacions

El CECB té prevista, per aquest 2011, la publicació, en primer lloc, de dos llibres, en concret dos números més dels *Quaderns*. Tots dos, com és habitual des de fa algun temps, corresponen a l'edició de *Col·loquis de Tardor* realitzats en anys anteriors.

El número 29 correspondrà a la publicació del que es va treballar en el Col·loqui de Tardor de l'any 2008: *Llops i humans a Catalunya. Del passat al present*. Comptarà amb uns 16 articles i un total d'unes 450 pàgines. Hi participen més de 20 autors i està coordinat per Josep M. Massip i Julià Maroto. La seva aparició està prevista per al setembre.

El número 30 correspondrà a la publicació del Col·loqui de Tardor de l'any 2009: *Llegendes i paisatges dels Països Catalans*. Està previst que consti de 12 articles, redactats per 13 autors, que ocuparan unes 250 pàgines. Està coordinat per Àngel Vergés i Jordi Colomer. La seva aparició serà al novembre.

Igualment, cal esmentar que el CECB participarà com a segon editor, en la publicació d'una monografia sobre el capellà-militar Dr. Francesc Rovira, editada pel Ministeri de Defensa, i dins una publicació sobre biografies militars. Estarà redactada per Jordi Bohigas i Pablo de la Fuente. Aquesta monografia serà un resum del treball que els autors han realitzat en el marc de la Beca Joaquim Palmada, que van guanyar el 2009.

Nova temporada del cicle "Conèixer el Pla de l'Estany"

El mes d'octubre d'enguany es reprendran les sortides del cicle «Conèixer el Pla de l'Estany». Encara que de forma imprecisa, s'han començat a perfilar aquestes properes visites. Entre diverses alternatives que s'estan estudiant, esmentem les visites a Ravós del Terri, a Pedrinyà, a Puigalper, a les centrals hidroelèctriques d'Esponellà, al castell de Palol de Revadit, a les coves de Serinyà i a diverses cases urbanes de Banyoles. Tots els socis que ho desitgin poden fer arribar els seus suggeriments de llocs per visitar a través del correu electrònic del Centre o directament als organitzadors. Les noves sortides, un cop concretades, s'anunciaran el mes de setembre. ■

Com fer-se soci

L'únic requisit per ser soci del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles és ser major de setze anys i pagar la quota establerta.

Per fer la inscripció, podeu fer-ho de diferents maneres;

Personalment al propi centre, a la plaça de la Font, núm. 11, de Banyoles, els divendres de 16 h a 20 h.

Per telèfon, al 972 57 23 61, en el mateix horari.

Enviant un correu electrònic a cecbanyoles@ddgi.cat indicant el nom i un telèfon de contacte i ens posarem en contacte amb vosaltres

La col·laboració econòmica és de 25 € l'any i de 15 € per als estudiants.

SI VOLEU REBRE INFORMACIÓ PUNTUAL DE LES ACTIVITATS DEL CENTRE, VIA CORREU ELECTRONIC, envieu-nos un mail amb el vostre nom i cognom a cecbanyoles@ddgi.cat

**CENTRE D'ESTUDIS
COMARCALS DE BANYOLES**

Tel. 972 57 23 61
(horari: divendres de 16 a 20h)
Plaça de la Font, 11
17820 BANYOLES
cecbanyoles@ddgi.cat

bessebé

WWW.BESSEBEDISSENY.CAT

**LLIBRERIA
FÒRUM**

Pg. de la Indústria, 28
17820 BANYOLES